

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "
Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Asociațiunea la sate.

Se apropie adunarea generală anuală a »Asociațiunii«. Ea totdeauna este precedată de adunările provinciale ale secțiilor, sau cum le-a rămas vechiul nume, hibrid, ale »despărțămintelor« ei.

Scopul lor este de-a pregăti materia rapoartelor adunării generale. Cele mai multe din secții — lucru dureros — își mărginesc toată activitatea lor la partea aceasta pur formală de pregătire a rapoartelor despre situația casei, numărul membrilor etc.

Luați o astfel de »convocare« ori și care, (e un noroc, când nu-i un »convocator«) bunăoară pe cea mai recentă pe care am publicat-o în numărul nostru de ieri. Deși este aleasă la întâmplare, ea totuși este nu se poate mai caracteristică și mai tipică.

Dintre cele zece puncte ale programei nu mai puține de nouă sunt destinate părții pur administrative; precum: înscrierea membrilor noi, prezentarea raționinului (!), preliminarul anului viitor etc. Un singur punct glăsuște cu rigiditate severă, cu sprâncenele încruntate parecă: »Disertațiuni eventuale insinuate la președintele cu 24 de ore înainte«. Ți vine să crezi că e vorba nu de-a încuraja și ispiți pe cei cu eventualele »disertații« — ce cuvânt grav și pretențios pentru un lucru ușor și atrăgător cum ar trebui să fie aievea! — ci este vorba de a-i descuraja ca dela un lucru de prisos, netrebnic și nese-

rios! Și să nu se uite; eventualele disertații! Va să zică dacă va da Dumnezeu să fie vre-una, iar de nu, tot nu-i nimica!

Și câte nu-s secțiile unde nu găsim nici măcar atâta, unde nu-s prevăzute nici eventualele, ci numai raportul comitetului, preliminarul, raționinul etc. și — mai cu seamă! — »înscrierea de membri noi«.

Dar, pentru Dumnezeu, care să fie motivul care să-i facă pe noii membri de-a se încrie? Poate, »spiritul de jertfă«, »datoria națională« cea atât de des citată?

Vorbe frumoase! Publicul cere și cu drept cuvânt ca principiul reciprocității să fie păzit. Imi dai, îți dau. El vrea să știe pe ce își dă banul, și are dreptul de-a cere ceva în schimbul lui. Cele mai multe secțiuni nu să gândesc la aceasta, dimpotrivă ele continuă cu vechea plângere trivială că lumea nu se interesează, că la noi spiritul de jertfă este redus la zero etc.

Ceeace s'a combătut și izgonit tot mai mult din viața comitetului central, duhul birocrației sterp și searbăd, trebuie alungat și din secțiuni. Pentru ele administrația este numai un *Selbstzweck* scopul, iar nu mijlocul pentru alt scop, răspândirea culturii în popor, creierea unei mișcări culturale în toate părțile românești ale acestei țări. În cele mai multe dintre ele, afacerile administrative au format partea de competență a lucrărilor și partea culturală, miezul, sufletul activității Asociației eră strivit și chinguit de rapoarte și raționinii.

Trebuie deci o prefacere grabnică și radicală, pentru ca Asociația să nu ducă nu-

mai un simulacru de existență și activitate. Ea este o formă frumoasă, bogată și largă și ar fi un mare păcat dacă nu am căuta să o umplem cu viață.

Dar cine și cum să toarne duh și fond în această formă? Din cele două întrebări aceasta-i mai grea de deslegat. Intr'adevăr în multe locuri nu avem nici măcar acel mănunchiu de cărțurari necesari pentru o viață culturală, după cum nu avem nici contingentul necesar pentru o viață politică. Formarea lui însă este numai chestie de timp și facem progrese repezi și îmbucurătoare spre ținta asta.

A doua întrebare este, cum să se creieze viața culturală la sate, scopul adevărat al Asociației.

Răspunsul nu-i greu de dat. Scopul »Asociației« la sate este de a vulgariza cunoștințele folositoare, de a populariza cultura. Conferințe ușoare, atractive, pe înțelesul poporului, sprijinite pe unde se poate de proiecțiunile skiopticonului, concerte populare date de corurile sătești, expoziții locale, reprezentații teatrale, biblioteci pentru popor, cărți, ziare și reviste populare (nu gratis însă, căci aceasta ar fi primejdios!) acestea sunt mijloacele Asociației la sate.

Nu este vorba de-a se deschide o cale nouă, de-a se face primele încercări dibuitoare. Două secțiuni harnice: Brașovul și Timișoara și-au înțeles chemarea în mod minunat și celelalte n'au decât să urmeze pilda acestora. Acolo epoca rapoartelor și proceselor verbale a încetat. Biblioteci pentru popor circulă din sat în sat și țărani

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Amintiri.

— Dintr'o excursie în Munții Bucegilor. —

Era tot cam pe vremea aceasta. De vre-o câteva săptămâni, nu era dimineață să nu mă chinuie părerea de rău că-s ținută locului. De cum răsărea soarele și începea a polei, întâiu Cum-pătul apoi Valea Rea și mai pe urmă însulișat, impurpura deodată Vârful cu dor cu tot lanțul de munți înainte, — mă lua cu fiori, mă frământa o nerăbdare, a dor de ducă și nu mai puteam de ciudă în neputința ce mă găseam de a nu putea pleca.

Parecă era un făcut, de atâta amar de vreme să nu mai pot ieși din învălătușul aceluiaș și aceluiaș joc. Mă sculam de dimineață și până seara, în mersul regulat al rosturilor hotărâte, ca 'n tactul bătăiei unui ceas nestricat, îmi urmăream sutele de nimicuri, sfârșind ziua fără să știu cum a trecut și ce s'a ales din ea.

Și nu era apus ca și răsărit de soare fără ca pe nesimțite acelaș gând să nu mi-se înlănțe în minte: Măine, s'a încheiat, măine mă duc. Și măine trecea și iar răsărea soarele și iar apunea, pe când eu din jos, în vale, așteptam cu jind ochii în razele diamantii, uitându-mă une-ori cu atâta foc, sus, sus pe creasta munților, unde mi-se tot năzăteau umbre de oameni mișcând, pânăce mi-se umpleau ochii de lacrimi și într'o ciudă ca de copil năcăjit, simțeam parecă un nod în gât, gata să stau a plânge.

— Până într'o zi, dar într'o zi fără soare. Ne

sculasem cu noaptea în cap, eram vre-o patru-sprezece, toată ceata și pornirăm în sus pe Valea Peleşului spre Peatra-Arsă, unii călări, vre-o cinci pe jos. — Se luminase bine de ziua, dar în desișul pădurei, o umbră întunecată ne apăsă posomorât și ne închidea pofta de voioșie. Mergeam respirați, cu vorbă puțină și ne gândeam la sporul pașilor, pânăce o fi să ieșim la lumină.

Pasărelele somnoroase ciripeau sfiicios, — câteva veverițe fugeau speriate în lungul brazilor, caii mergeau agale, măsurându-și pașii, doar Peleşul mereu neadormit își vâlătucea apa în repeziri spumoase, rostogolind pietricelele, gălăgios și nebunatic înviorându-ne cu o răcoareală umedă, amestecată în mirosul feței sălbatic.

Trecând pela »Siâna Regală«, am ajuns în vârful »Pietrei-Arse«, or fi fost ceasurile șase. Dupăce odihnirăm puțin am pornit o înainte, nițeluș năcăjiți că o perdea de ceață subțirică ne ascundea soarele, întunecând de toate părțile priveliștele ce se lărgeau din fiecă direcție, — de cum ieșisem mai la vârf. Incepurăm un nou urcuș pe stânci, apoi iar prin pădure mai bine de un ceas când ajunserăm pe Jepi. Un tâlângănit de clopote, ne făcu să dăm de urma unei țârle. Ascuns, în dosul unui stuf de șnepi (un soiu de brădet, țepos, tuns) sta pitulat un bordeiu. În treacăt, rugarăm pe un cioban să ne aducă apă dela izvorul din apropiere. — Până atunci care cum apucarăm ne-am tolănit pe iarbă, înlinși, ascultând pe un alt ciobănel, dăinind din fluer, stând într'o rână, lângă un bolovan, cu câinii la picioare.

Și cât de minunat și dulce zicea dar când sosi cel cu apa nu șturăm cum să ne repezim mai curând să bem. Un voluntar tinereț, făcu rond printre toți cu o cutiuță elegantă, cu bomboane. Măncam bomboane dela Capșa și beam apă din bota nespălată dela țârlă, ce ironie! Dupăce mai poposirăm un picuț, stând de vorbă cu ciobanii o luarăm înainte spre Babele, hotărâți să nu ne mai oprim până la Peștera.

Cotind pe poteci, urcând și coborând, ajungem într'o vale largă, deschisă ca un câmp întins, cu coline verzi și înflorate. Ne încetinim pasul să ne bucurăm puțin de priveliștea frumoasă din juru-ne; câțiva pornirăm de a țârlia pe povârnișurile colinelor, ca să scurtăm drumul; aerul era așa curat, proaspăt, îmbalsamat! Respiram din plini plămâni simțind sângele curgând mai repede pare-că, atât de bine era.

Din alburii ceșos se respiră un pic de lumină ce se lăți în întinsul văii până dincolo spre munți. Câteva raze fricoase se furișară prin pânza destrămată a ceței, iarba prinse a și deschide verdele și albăstrelele întristate păru că zimbesc. Iată soarele! Mândru, scapără smuncindu-se de sub pătura norilor albi și noi salutându-l simțirăm inima săltându-ne, ochii ne rădeau și gurile începură a ne sporî, nimicuri drăgălașe, din cari pornirăm izvor de râs și voioșie.

»Acu poate domnișoara să ne tragă la mai șină«, îndrăzni unul din țărani cu cai, — mă miram eu, atâta bunătate de tinerețe și să nu iasă soarele!

»Il atârână Moș Bogdan, Ioane«, răspunse domnișoara ce-și purtă aparatul în mână, cu o stințenie de moaște.

le citesc cu un adevărat nesațiu, se țin adunări pline de învățăminte și foloase frumoase pentru săteni. Aceasta este adevărata muncă productivă și ea va da roadele cele mai pozitive din toate ramurile activității noastre naționale.

Când acestea toate și altele se vor realiza pretutindeni, atunci adunările secțiilor nu vor fi seci și lipsite de interes, ci vor fi aceea ce trebuie să fie pretutindeni: adevărate sărbători culturale și sociale ale câte unui ținut. Toate energiile aceluși ținut vor trebui concentrate într'un focar și puse în serviciul acestui mare scop, popularizarea culturii și a simțirii românești. Împlinindu-și această menire, secțiunile Asociațiunii ne vor face în același timp un mare serviciu politic: vor lumina și înalță poporul și vor strânge legăturile dintre popor și conducătorii săi firești, cărturarii de același neam cu el. Țăranul nostru se va deprinde tot mai mult de a vedea în noi pe acei cari îi vor binele și cari trebuie să-l conducă nu numai spre progresul cultural, dar și cel politic.

Di D. Sturdza la Aehrenthal. La înapoierea sa dela Karlsbad, primul-ministru român dl D. Sturdza se va opri la Viena. Cu prilejul acesta, dânsul va conferi cu ministrul de externe Aehrenthal despre aplanarea conflictului greco-român și despre convenția vamală cu Austro-Ungaria.

Români în partidul kossuthist. În Sibiu, zice »E. H.« s'a constituit un partid kossuthist cu vre-o 300 de membri sub șefia profesorului dr. Szöcs Géza. În partid s'au înscris, spune ziarul unguresc cu multă satisfacție, și mulți membri germani și români. Dintre acești din urmă citează pe meseriașii români Teodor Moldovan și Nicolae Domnariu și pe funcționarul Ioan Daniel (?). Am dori să știm care este adevărul, înainte de a-i da pradă disprețului și boicotului public pe acești nenorociți, cari comit această crimă națională tocmai într'un centru românesc atât de puternic.

»La mai taci sfârtează«, ripostă Moș Bogdan, profesorul, sufletul cetii noastre, călăuza neodihnită a munților. »Și mai bine vezi de ne așează colea și ne ia de vre-o câteva ori«.

Se opriră caii și fiecare căutam să ne luăm poze. Moș Bogdan în mijlocul nostru, cu bățul pe dinapoia coatelor cu căutătura cruntă, haiducește; doar dintele cel mai lung, dintr'o parte a gurei, îi ieșise la iveală și l da de gol că-i vine a râde. Unii pe cai, în fel de fel de chipuri, vre-o doi tolăniți alene pe iarbă; o dșoară studentă, în picioare, lângă un avocat, gravă și dreaptă, amândoi încă sub impresia severă a unei discuții de până atunci, asupra Codului Civil. Un domn ofițer îmbrăcat »civilmente«, departe de disciplina și instrucția militară își odihnea oasele, sprijinit cum îi venea bine, în toiagul de munte. Vre-o doi liceeni se sileau să-și ia aiere grozave — altul gentil, — înhămat cu două pachete de ale cucoanelor, o umbreluță și două săculețe de mână vrea să rădă nepăsător, pe când voluntarul bacalaureat, își tortura de foc umbra unei biete mustecioare. Unul mai mucalit, numai în vestă, își pusese ghetetele în băț la spinare, altul dimpotrivă, scos ca din cutie își potrivise bastonul elegant între degete, cu cealaltă mână pe o floricea dela butonieră, își înjghebase un suras seducător. O nevestică tineră se agățase toată de grumuzal bietului bărbat și acesta plictisit, tocmai voia să-i dea la o parte mâna de pe obrazul lui, când dșoara cu aparatul, grațioasă, uitându-se pe sub gene la voluntarul cu bomboanele, strigă afectat: »Mă rog acum să nu mișcați!«

»Taci! și era să fie gata, una. Dar dnul cu

Din România.

Din Sinaia. Duminecă, 8 Iulie, la orele 9 jum dimineata, M. Sa Regele, împreună cu AA. LL RR. Principele Ferdinand, Principele Carol și Principesa Elisabeta, însoțiți de adjutanții de serviciu, au mers la biserică și au azistat la serviciul religios.

La intrarea în biserică, Suveranul a fost întâmpinat de Arhimandritul Nifon, starițul monastirei, înconjurat de clerul bisericii.

După terminarea serviciului divin, Majestatea Sa, împreună cu Altețele Lor Regale s'au reînțors la Castel, prin pădure, unde pe tot parcursul au fost salutați cu mult respect de mulțime.

Un cuvânt la locul său.

II.

Publicăm continuarea conferinței părintelui Ludu din Preșmer.

Am scos la iveală chestia aceasta mai ales, pentru ca deschizându-se discuția, întreaga situație să se lămurească și din sfaturile bine chibzuite ale adunării să se afle căile, pe cari plecând, am putea înălțura cu totul, sau cel puțin în parte, aceste mari neajunsuri, cari bântue poporul nostru.

În împrejurările grele, în cari trăim, vorbele, cari ni-le dă unul dintre cei dintâi bărbați, cari lucră la ridicarea morală și materială a poporului, d-nul N. Iorga, profesorul dela universitatea din București, că anume: »pentru români singurul meșteșug adevărat și cinstit este lucrul holdei... — aceste vorbe — pornite ce e drept din dragoste nefațărîtă pentru poporul legat de glie, — au ajuns pentru noi ardelenii mai cu seamă, sfaturi neîndestulătoare.

Bine ar fi dacă și aceste vorbe ar putea fi luate în cumpănă, dar durere, noi trebuie să trecem peste ele, în urma cauzelor expuse mai sus și anume, în urma faptului, că românii noștri nu sunt și nici nu pot fi numiți proprietari mari, ba — ce e mai mult — mulți din ei nu pot fi numiți nici plugari.

Neavând țărani noștri pământurile lor, e lucru firesc, ca ei să-și caute alte izvoare de trai. Ba chiar având moșioara lui mică, mare, cum i-a dat Dumnezeu, averea lui și așa de restrânsă, el trebuie s'o mai împartă între copii lui. Să zicem că averea lui se compune din 3—6 holde de pământ: să ne gândim însă, că el trebuie s'o împartă între ațătia copii, de cari slavă Domnului, nu prea duc lipsă casele noastre. Ce va face fiecare copil cu partea lui de moșie, cu holda lui, ori nici cu atâta de multe ori? Cu ce va între-

floricica la butonieră: »Pardon Madmazel, dar mânușa dtaie a fost în dreptul obiectivului«.

Domnișoara se roșește toată, își cere mii de scuze, și după ce toți își ieșiseră din poze, haide, încodată. A doua oară fiecare mai lăsă ceva din importanță. Domnișoara, privi voluntarul numai cu coada ochiului, și de data aceasta totul se isprăvi cât te-ai șterge la ochi.

După ce trecurăm greul drumului, adevă un coborîș repede, pe o vale stâncoasă, încolțurată, dădurăm într'un crâng de brăduți și fagi, cu poienite smălțate de pauzele și garofite sălbaticice ce umpleau văzduhul c'un miros dulce, tămăiat. Aci susurau izvoare, țârliau greoiu nesupărați și roiau musculițele și albinele, în pacea ținuturilor nestăpânite.

Soarele înviorase tot și în belșugul mireasmelor de flori și al șoptelor de izvoare, uitărăm toți de alte năcazuri lăsate în josul munților și din prisosul inimilor noastre, un val duios ne porni și într'un glas, în aceeași înălțare sufletească, cântul: »Mândruliței dela munte«, răsună tremurat și cald, puternic, armonios ca prin minune, răsfângându-se în crânguri și pierzându-se în defileul brazilor bătrâni până departe pe apele Ialomiței...

Înainte noastră se ridică greoaie Strunga, înaltă și cheală cu trecătoarea ei spre Transilvania. Se zărea mărunț, pichetul de soldați.

În stânga, cât cuprindeai cu ochii, se întindea albia Ialomiței, știrbită ici-colo de ferestre, al căror lărjăit își luă auzul.

În dreapta pornea pe lângă stânci o vâlceluță îngustă. Trecurăm Ialomița pe punți și apucarăm

meia o gospodărie trainică, o gospodărie care să nu-i amărăscă zilele vieții lui și a întregii lui familii? — Dar apoi dacă un sătean are numai 1—2 holde și are să le împartă la o casă întreagă de copii?! — Și cazuri de acestea nu sunt rare!

În cazuri de acestea, când ai o casă grea, și o moșioară mică, și când nu voești să-ți vezi fiii ori nepoții aduși la sapă de lemn, ne rămân alte căi, tot atât de cinșite, tot atât de laudabile ca și lucrul holdelor. Și apoi să ne mai gândim, că nu fiecare e făcut să țină plugul de coarne, nu fiecare e chemat să arunce sămânța roditoare în ogorul proaspăt.

Vedem în jurul nostru, la orașe și la sate, o mulțime de meșteșugari, cari își câștigă pâinea zilnică cu lucrul mânilor lor, cu meseria lor învățată dela alți măestri; și vedem că nici un meșteșugar harnic nu moare de foame și-și are locul de cinste între alți oameni.

Nouă românilor par că ne este teamă să ne dăm copii noștri la meșteșugari. Vorbele, ce le auziți acum și discuția, ce sper să o stârneasă aceste vorbe, au menirea de a risipi această neîntemeiată teamă față de un izvor de trai, pe cât de cinșit, pe atât de dorit în urma împrejurărilor vitrege, între cari trăim.

Sunt atâtea feluri de meșteșugari, și meseriile sunt atât de deosebite după firea lor, încât orice român sătean va găsi între copiii lui pe unul sau pe altul, care să aibă o atragere, o dragoste vădită față de unul dintre multele meșteșuguri, cari sunt de lipsă și căutate la orașe și prin sate. Vezi pe un copil al tău, că din frageda lui vârstă îi place să-și cioplească jucăriile lui din lemn, să-și facă atâtea dragălașe unelte copilărești, cu oarecare meșteșug și pricepere, că se uită cu drag de câte-ori tu îți cioplești vre-o unealtă economică, și că te întreabă cum faci și de ce faci, și cearcă să-ți ajute și el — atunci nu pregeta, caută-i copilului un măestru bun lemnar, și vei vedea, că copilul tău azi mâne, va ajunge un bun meșteșugar, care își va câștiga pe cale cinșită pâinea cea de toate zilele; iar tu și-ai ușurat casa cu unul.

Altul va avea atragere față de altă meserie. Un părinte bun și cu tragere de inimă pentru copiii lui — și care părinte ar putea fi altfel — va ști și trebuie să caute să afle spre care meserie ar avea copilul lui mai mare aplecare.

Cum am spus, meseriile trebuincioase în viața mare sunt multe și diferite. Sătenii noștri chiar dacă se îndură a-și da odraslele lor la meșteșug, nu prea știu multe: lemnar, croitor, cismar și alte două trei. Sunt atâtea și atâtea, cari ar putea sluji ca mijloc cinșit în lupta mare pentru trai a zilelor de azi. Numai cât trebuie nimicită odată îndoiala și neîncrederea ce o avem în ace-

drept înainte pe vâlcea, spre muntele Schitului, la Pestera Ialomiței.

Eră aproape de amezii. Soarele începuse să dogorească. Luțim pașii și incurând ajungem la livada Schitului. Impremuită cu un țarc de nuiele închide un petecuț, cu câțiva pruni și meri vâratice, apoi o grădinuță cu tot soiul de legume. Trecem un pârleaz și iată-ne deodată în fața Schitului. Un colos de zid stâncoș înalt de vr'o sută de metri, ne apare înainte ca o putere uriașă. Din jos, Ialomița strânsă între stânci, urlă turbată, aruncându-și apele în izbituri furioase de bolovani răstogoliți, stropind până sus și spumând răsvrătită. Ne apropiem de chiliuțele ce stau pitite la picioarele păretului de stânci.

Un călugăr bătrân, slab și gârbov ne iese înainte urându-ne bună sosire. Întrăm înlăuntru și dăm de o curticică strânsă între boltele muntelui în mijlocul cărei stă albă, tăcută și micuță o bisericuță bătrână. În dosul bisericuței e grota. Ne odihnim și luăm masa. Pela două ceasuri, pornim în interiorul peșterii. Doi călugări ne însoțeau cu felinare. Noi fiecare în mâni cu câte o torță aprinsă, învesmântați în largi mantale albe pentru a fi feriți de apa calcaroasă ce picură în continuu înlăuntru, îi urmam.

La intrare, un arc de vre-o douăzeci metri înălțime deschide în peretele stânci ca o poartă boltită. Din întunec, un curent înfrigorat cu un miros de umed și burueni ne izbește în față.

O teamă înfiorată ne scutură prin oase, înaintăm tăcuți.

În tremurarea pâlăitoare a facelilor cu lumini însângerate, dăm de o deschizătură enormă

ste meșteșuguri, trebuie risipită teama și starea pe gânduri a țaranului, când a ajuns la gândul că totuși n'ar fi rău să și ferească un copil pe una din aceste căi.

Uitați-vă la orașe și vedeți că meseriașii formează o clasă de oameni cinstiti, văzuți și cari pe urma muncii lor pot trăi tot așa de bine ca și economul dela sate, dacă nu mai bine, căci să știți că o meserie face cât o moșie.

Din Croația.

În Croația ferb într'una lucrurile. Pe ziua de azi, ziarele ungurești au avut o bucurie, putând să înregistreze știrea unei discordii în sinul coaliției croate. Adorabilă naivitate! Partidele și fracțiunile de partid se ceartă acum în Croația, acuzându-se reciproc cu lipsă de intransigență față de ban și Ungaria. Cine nu vede că ungurii cât de mult motiv au să se bucure de aceasta ceartă?

Punerea sub acuză a banului.

Un ziar maghiar din Budapesta l-a rugat prin telefon pe banul Rakodczay, să se declare cu privire la discursurile cunoscute ale lui Supilo și Barcici.

Unealta guvernului unguresc a spus:

— Cunosc discursurile lui Supilo și Barcici și ele mă lasă de tot rece. N'am nici un răspuns la ele. Încât privește punerea mea sub acuză și la aceasta mă voi declara numai atunci când va fi vorba într'adevăr de *fapte* și nu de vorbe.

Fondări industriale în Croația.

»Zsivnostenka Banka« și alte mari fabrici au subscris capitalul necesar pentru fondarea unei mari fabrici de mașini și atelier de reparaturi. Tendința este: emanciparea industrială de Ungaria.

Incursiunea dalmatinilor.

Medacovici, președintele dietei croate a primit două depeșe de felicitare din Dalmatia. Una dela primarul din Brlika Kulics deputat în Reichsrath, de următorul cuprins:

lungă, înaltă. E cea dintâi grotă. Urcăm în pantă, peste bolovani umeziți de apa ce șerpuie în izvoare, apoi pe niște trepte și dăm în cea de a doua grotă așa zisă a lui Mihnea-Vodă. Se spune că aci s'ar fi adăpostit pe vremuri Mihnea-Vodă cel rău, domnul Munteniei în fuga lui spre Sibiu. Un alt perete se ridică amenințător înainte, strămoșia se îngustă deodată, având de abia locul trecerii unui om, — trecem pe rând, unul câte unul, și luând-o spre stânga dăm într'o galerie lungă, spre lacuri. În punctul acela eram la patruzeci metri mai sus, ca la intrarea în peșteră.

Două lacuri mari, foarte adânci cu apa verde și limpede dorm liniștite acolo, în fund.

Aci apa de var a format minunate draperii, s'ar zice, un alcoer în fundul căruia zac nepătrunse taine. Cotim într'o parte și dăm de o altă deschizătură, mult mai impunătoare ca cea dela intrare. E »Grotă Urșilor«. Bolla ei, e o adevărată minune de ornamentație, acolo stalactitele și stalactemitele intruchipează o dantelă fantastică, enormă. Bolovani colosali rupți de vremuri din pereții stâncilor sunt rostogoliți unul peste altul. Aci s'au găsit oseminte diluviale, scheleți întregi de »Ursus spelaeus« Blum; după ce trecem prin galeria apelor, ajungem în fundul peșterii — la »Altar«. Aci un stalacmit de vre-o patru-zeci de centimetri s'a împătrit ca prin minune în forma

Onoare și cinste vouă admirabili luptători, neînfrânți eroi pentru sfânta limbă maternă și pentru independența Dalmației. De s'ar frânge orice putere de stânca de granit a solidarității croato-sârbe. Trăiască Croația! Trăiască frățietatea croato-sârbo-dalmatină!

Cealaltă depeșă este din partea alegătorilor din Brlika.

Bülow despre germani.

Am amintit despre convorbirea, pe care a avut-o ziaristul francez Huret, corespondentul marelui jurnal francez »Figaro« cu cancelarul Germaniei principele de Bülow. »Berliner Tageblatt« publică, deodată cu »Figaro«, amănunte despre interesantul interview. Publicăm aici partea convorbirii referitoare la germani. Iată ce povestește Huret despre ceea ce zice despre conaționalii săi cancelarul german:

Vila-Fresena e în imediată apropiere de mare. Trebuie să faci câțiva pași, ca să calci nisipul curat și fin al mării. Pe drum principele și soția lui au fost salutați de mulți trecători. Plașa, lungă încât nu-i vedeai sfârșitul, era plină de cabine făcute din nuiele; toate cabinetele erau pavoazate cu frumoase stegulețe. Înaintea fiecărei căsuțe ceice făceau baie ridicau un zid înalt, de nuiele împletite, ca un front. Astfel totul părea a fi o mare tabără. Arătând înspre cabine principele Bülow zise:

— »Iată individualismul german! Acest zid de front par'că ar zice în locul stăpânului său: Locul acesta e al meu; nime să nu mă conturbe. Toate popoarele germane au trăsătura aceasta de individualitate«.

Îndrăznii să fac observarea:

— »Și totuși nu e națiune, în sânul căreia să fie atâtea societăți, în care să domnească un spirit de asociație și ordine, așa de complet. Mi-s'a spus, că nu există german, care să nu fie membrul măcar al unei societăți, al unui club«.

Bülow stătu câțiva timp gânditor și răspunse în urmă:

— »E drept. Dar tocmai în faptul acesta se ascunde o contradicție, a cărei explicare îmi pare destul de complicată. Cred, că germanul e individualist în toate chestiile, cari se referă la modul lui, la libertatea lui de cugetare. El nu crede în dogme infalibile și e ori-când gata de a discuta.

asemănătoare sfetei Fecioare. De jur împrejur, un grup de stalactile asemenea unor făclii, închipuesc un altar fermecat. Pătruși, stăm plini de admirație înaintea minunii acesteia a naturii, în fundul pământului, și 'n bătaia roșie a facelor, fețele și hainele noastre albe, strălucesc mistic! Păream un convoiu de fantome adunate în rugăciune.

Lipiți de pereți, de o parte, cu lumânările aprinse în mână, călugării ședeau nemișcați, muți, privindu-ne. Chipurile lor galbene și veșejite cu ochii stinși, întristați răsăreau din besnă, ca două icoane învechite de sfinți chinuți și în tăcerea aceea solemnă doar picuratul apei se auzea, încet, rar și moale, ca lacrimile pocăinței! Instinctiv degetele-mi se întruniră în semnul crucei, și ochi-mi se umeziră în înduioșarea și de mila acestor pustnici, resemnați fugari a celor lumești, cari trăiesc migălirea zilelor searbăde aci, în sălbătecia unei peșteri, uitați de toți, fără bucurii, fără lacrimi, în cinstea și 'n frica lui Dumnezeu!

Cu adevărat mari și nepătrunse 's tainele tale, Doamne!

Dupăce am mai stat puțin de vorbă cu schimnicii, toți erau cinci și ne au istorisit cum peștera e cunoscută de sute de ani; — cum în fiecare vară, sute de străini, germani, francezi și englezi chiar, vin de-o vizitează și o studiază cu deamăruntul. Apoi ne-au povestit de felul traiului

Pe de altă parte s'a obișnuit să se închine, în ce privește exteriorul lucrurilor, înaintea legii și să nu se împotrivescă niciodată. Dar disciplina lui nu izvoarește din servilism, ci din iubirea lui de ordine. Cât privește obiceiul și silința lui, de a intra în societăți, cluburi, cred că pot atribui aceasta sentimentului său de solidaritate și talentului de organizație. Dar aceasta nu împiedică pe german, de a fi independent în simț și gândire și a disputa. Bismarck zicea: »Dacă trei germani încep să vorbească împreună, imediat se nasc patru păreri«.

Din Austria.

Camera seniorilor.

Această cameră, care în toate țările tinde a pierde din însemnătatea ei, în Austria pare a face o evoluție inversă. În ședința de ieri președintele, prințul Windischgrätz a declarat că a avut mai multe conferințe cu primul-ministru Beck pentru a se acordă camerei seniorilor o parte mai largă în lucrările legiuitoare decât până acuma.

Camera deputaților.

Ieri camera a ținut ultima ședință a acestei sesiuni.

Deputații Sylvester și soții săi propun, ca limba germană să fie declarată limba oficială a camerei.

Gabel (zionist, adică naționalist evreu) cere recunoașterea limbii evreiești ca limbă de circulație în ostul țării și recunoașterea actelor scrise în această limbă.

Comisiunea de imunitate raportează asupra rugării ce i-s'a adresat de a extrada pe deputatul creștin-social Prochaska pentru un delict de presă comis în ziarul său »Der Reichsrathswähler«, apărut pe vremea campaniei electorale. Ea propune ca imunitatea lui Prochaska să nu fie suspendată. La discuția acestei propuneri s'a iscat mari scandaluri între deputații creștin-sociali și între socialiști.

Rieger (socialist) atacă și

Bielohlawek (creștin social) apără pe Prochaska cu multă violență, atacând pe socialiști. Oricare partid ar putea să ridice învinuiri, numai partidul socialist nu, căci ziarul ei (»Arbeiterzeitung«) nu-i scris cu peana, ci cu mătura. (Apl. la creștinii-sociali) Dv. luați premiul dintâu pentru pișcherlăcurile politice.

Niessner: Vă ascundeți după imunitate:

Bielohlawek (către Niessner): Dta ești izraelit moderat sau nemoderat?

lor greu în vremea iernii mai ales, când ducând lipsă de alimente, de multeori își tânjesc zilele cu câte o fărâmiță de ceaiu de izmă, ori alte buruieni. Și mai au totuși puterea de a lucra. Din nevoie s'au făcut dulgheri, dogari. Lemn au destul și de doi ani de zile lucraser la o bisericuță nouă; apoi alte chilii, într'o livadă cu loc mai deschis, cum treci Ialomița.

Sărmane jertfe! Ei ne răscumpără, păcatele noastre, din viața-ne plină de belșuguri și rele ce-o ducem fără grijă, fără să ne oprim nici prin vis, cu gândul la cei năpăstuiți și obidiți.

Am plecat de acolo în clocoteala a mii de frământări sufletești. Tăcută mi-am urmărit tovarășii, ce-și reluaseră firul veseliei par'că și cu mai mult duh. Trecând pe lângă Vârful cu dor (la înapoiare am schimbat drumul), îmi veni în minte legenda ciobănelului ce murise acolo de dorul oițelor lui și atâtea durere mi-se strânse în suflet par'că țintită locului, acolo ași fi rămas de apururi. În vârful acela înierbat, în dorul singurătății depline, de dragul floricelelor mii sub pustiul cerului albastru, în bătaia soarelui și în voia Domnului, — departe de gloata aceea lacomă și nesăturată din vale, ce trona acum acolo, în mijlocul operei ei mărețe, lucind scripitor în bătaia celor din urmă raze ale apusului de soare, îndurerată apoteoză a putregaiului omenesc!...

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târguială să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietar: Loser János, Budapest.

Niessner. Nu am umilința creștinească de a cere o palmă pe un obraz, dacă am primit una pe celălalt.

Bielohlawek. Partidul proletariatului îmi face vina că am fost un dughenar. Am fost calfa de lăcătuș și nu mi-e rușine să o spun. Dar dv. (socialiștii) trăiți după creșterii muncitorilor.

Pernerstorfer declară că cumularea mandatului de deputat cu funcția de redactor responsabil este necinstită atât în sens politic cât și personal, o teză foarte discutabilă de altcum.

Mai vorbește **Gessmann**, al cărui discurs dă prilej la mai multe scene tumultuoase între socialiști și creștini-sociali.

În sfârșit camera hotărăște în sensul comisiunii, adică de a nu-l extrada pe *Prochaska* cu 164 contra 123 de voturi.

După ce se mai discută o declarație în limba cehească făcută de vice-președintele **Zacek**, președintele **Weiskirchner** ridică ședința și dorește deputaților să petreacă vara bine pentru a se reintruni la toamnă la muncă serioasă și chibzuită (Aplauze prelungite.)

O hotărîre a partidelor germane.

Partidele liberale germane au ținut ieri o întrunire plenară. Prezenți au fost și miniștrii *Derschatta*, *Prade* și *Marchet*.

În hotărîrea ce s'a adoptat se constată cu satisfacție că unirea partidelor germane în sesiunea trecută a fost solidară. Față de tendințele de slavizare în cameră, se cere unirea germanilor în dietele provinciale.

Banchetul partidului creștin-social.

Deputații partidului creștin-social au avut ieri la *Grand-Hotel* (Viena) un banchet de despărțire înainte de vacanțele parlamentare. Primarul dr. *Lueger* a constatat cu satisfacție că unirea cu deputații clericali a întărit foarte mult partidul. Acesta este cel mai puternic dintre partidele camerei și toate partidele se supun conducerii lui. Deputatul *Ebenhoch* a asemănat pe *Lueger* cu regele *Artus* și masa lui faimoasă. Au mai vorbit președintele camerei *Weiskirchner*, deputații *Silberer*, *Bielohlawek*, *Gessmann*, prințul *Liechtenstein* și *Morsey*.

Câteva zile după aceea, interesându-mă dacă reușise fotografiile luate de d-ra A. pe munși, aflu că d-ra plecase în excursie cu un aparat stricat, numai să simuleze că d-ra e, mă rog amatoare, fotografiează! Inchipuiți-vă, mutra dlui cu floricea la butonieră care ținea așa de cu foc, să-și vadă fazonul luat în înaltul munșilor!

M

POEZII POPORALE.

Culese de *Ioan Pădurean*, din *Cicir*.

Nana mea poale ciurate,
Rău te-am visat astă-noapte
Că mărama ta cea nouă
Eră sfârticată 'n două.
Nu știu mândră ce o fi
Poate că ne om despărți,
De ne-om despărți într-o seară
Nu ne-om vedea într-o vară
De ne-om despărți 'ntr-o zi
Nu ne-om vedea cât-om fi!

Este bine, nu e bine
Să iubești de lângă tine,
Că te vede ori și cine
Și te face de rușine.

Cine dragostea n'o gustă,
Acela nu știe că custă.
Cine 'n lume nu iubește
Nu știe cum se trăiește.

Către cetitori!

Rugăm pe on. cetitori să binevoiască a grăbi cu costul abonamentului, pentru că în caz contrar vom fi siliți a sistă trimiterea foii.

Este un lucru foarte nenațional a ceti o foaie românească redactată cu mari sacrificii și greutate, prigoniță și amendată pentru caracterul ei românesc și a nu plăti pentru ea.

Mișcarea culturală.

Asociațiunea la Săn-Miclăușul-mare.

Convocările pentru secțiunile (despărțimintele) Asociațiunii ne vin aproape zilnic. Ieri am publicat convocarea secțiunii Săn-Miclăușul-mare din *Torontal*. Din prilejul acestei convocări ne ocupăm azi în loc de frunte cu secțiunile Asociațiunii.

Ținem însă să observăm aici că nu am avut de gând să criticăm persoanele cari conduc această secție, cât sistemul întreg, direcția generală, a cărei manifestare caracteristică este și convocarea dela Săn-Miclăuș. Dimpotrivă, președintele secțiunii acesteia domnul *Nestor Oprean* este unul dintre fruntașii Bănătului și prin candidatura sa din anul trecut nu a avut meritul numai de a trezi pe românii, ci și pe germanii aceluia cerc. Cât pentru dl *Lipovanu*, secretarul, este destul să amintim că el este unul dintre cei mai buni conducători de coruri țărănești, care a secerat aplauze și anul trecut la congresul corurilor din *București*.

La Murăș-Ludoș. Azi publicăm convocarea adunării despărțământului *Murăș-Ludoș*, care va fi în 6 August a. c. Convocarea nu ne lămurește însă de loc asupra programei adunării și pe noi asta ne-ar fi interesat...

Cucul și cu rânduneaua
Au făcut să fugă neaua.
Glasurile de cocori
Au făcut să crească fiori
Și s'aud pe luncă hori.

Doine cătănești.

Culese de *Damian Iovan*, caporal în *Seghedin*.

Mie cucu mi-o cântat:
La tabără de plecat.
Mie cucu mi-o horit
La tabără de pornit.
De când de-acasă am plecat
Pită caldă n'am mâncat,
Numai prefont nesărat.
Când e seara la cinat
Nu pot cina de oftat.
Stau în coate răzimat
Și plâng ca pruncu 'nfășat.
Mândră, mândră draga mea,
Ajungă-te jelea mea,
Să te-ajungă-un dor și-un drag
Să șezi toată ziua 'n prag.
Cu un fir băgat în ac,
Și tu să nu poți împunge,
Până nu suspini și-i plânge;
Și tu să-ți aduci aminte
De-ale noastre dulci cuvinte,
Ajungă-te un dor și un drag
Să șezi toată ziua 'n prag.
Când o fi pe la ujină
Să te-aprinzi ca o lumină.

Crima dela Dános.

O telegramă de ieri din *Debritin* anunță că faptuitorii oribilei crime dela *Dános* au fost prinși. De astădată poliția nu se mai înșală. Nu numai că asupra membrilor bandei prinși — căci o parte mare a reușit să scape de jandarmi — s'au găsit obiectele furate dela *Dános*, ci unul dintre făptuitori chiar a recunoscut că face parte din banda care a comis oribila crimă. Iată câteva amănunte despre prinderea făptuitorilor:

Marți după-amezi la orele patru o bandă de țigani a trecut prin comuna *Hadháza*. Doi jandarmi au urmărit-o și au prins un bărbat și patru femei. Pe aceștia i a păzit unul dintre jandarmi, iar al doilea urmărit banda mai departe. Banda se refugiază într-o pădure și primi pe jandarmul, care venea singur contra lor, cu două salve de pușcă. Din norocire nici un glonț nu nimeri. Atunci jandarmul se reîntoarce la soțul său. La țigancele prinse s'au găsit cerceii nevetei nenorocitului cărciumar *Szarvas*, apoi ciasornicul de argint și lanțul de ciasornic al cărciumarului. Afară de aceasta s'au găsit la țigani prinși bani plini de sânge și o cămașă asemenea cu pete de sânge. Medicul *Kozma* a constatat, că sângele e de vre-o patru zile.

Numele țiganului prins e *Kolompár József*. Luându-i se interogatorul a recunoscut că face parte din banda, care a fost, în parte, prinsă. Numele celorlalți trei, cari au scăpat de urmărirea jandarmilor e: *Lakatos-Rostás Lajos*, *Lakatos-Virág Mihály* și *Lakatos-Virág Almos*. Acești doi din urmă sunt frați. Membrii bandei, cari au reușit să scape, au luat în *Szepes-Sóstó* trenul. Două sute de jandarmi îi urmăresc. Obiectele găsite la ucigași au fost trimise la *Budapesta*. Cei 5 țigani prinși sunt închiși în pivnița cazarmei de jandarmi din *Hadháza*. Probabil toți făptuitorii vor fi prinși.

Din străinătate.

Italia.

Afacerea Nasi. Decisiunile senatului au fost primite de populația din *Trappani* și *Palermo* cu interes foarte mare, chiar cu agitație. Cu toate acestea liniștea nu a fost turburată nicăiri.

Demonstrații anticlericale. În *Milano* s'a ținut un mare meeting de demonstrație contra clericaliilor. S'a protestat mai ales contra imoralității călugărilor și călugărițelor și s'a cerut statificarea școalelor, cari sunt încă supt conducerea preoților. Mulțimea adunată s'a dus, după terminarea adunării la seminar, căruia i-s'a dat foc. Au ars porțile. Din norocire focul a fost în curând localizat. O biserică a fost bombardată. Mulțimea agitată a voit să pătrundă până la domul cel mare, dar a fost respinsă din partea poliției.

Franța.

Demisia generalilor. Mai mulți generali francezi și-au înaintat demisia, din cauză că nu iau responsabilitatea într'un caz de războiu. Ei zic că serviciul de doi ani e pricina slăbirei armatei. Acești generali sunt: *Hagron*, *Metzinger* și *Michal*. Dimpotrivă: generalii *De Lacroix*, *Tremeau* și *Lebon* susțin planul guvernului.

Rusia.

Duma a treia. *Winawer*, vicepreședintele partidului constituțional rusesc, a făcut înaintea unui corespondent de ziar, vienez, următoarea declarație referitoare la a treia duma: În duma a treia nu vom putea pă-

trunde decât ca o minoritate opozițională. Aceasta va fi însă în privința calității excelentă. Duma a treia se va certa iarăși fără să aducă vre-o lege folositoare, până când guvernul va fi nevoit să introducă reforme sociale sau să prefere *revoluția*. Majoritatea dumei va fi după toate probabilitățile reacționară, dar opoziția constituțională va uza de toate mijloacele spre a munci și lupta în interesul poporului rusesc.

Înțelegerea dintre Rusia și Japonia.

Se afirmă, că bărbații de stat japonezi mai bătrâni s'au ocupat în timpul din urmă cu idea unei înțelegeri ruso-japoneze. Textul entente-i va fi publicat încurând; probabil încă înaintea publicării convenției comerciale.

Japonezii în Coreea.

Situația japonezilor. Urmând criza în Coreea și nefiind spiritele liniștite de tot, în Seoul japonezii au declarat starea de asediu. Trupele japoneze țin în șac populația, dar cu toate acestea coreenii au dat foc caselor a doi ministrii. Noul împărat a lansat o proclamație, în care provoacă pe coreeni să rămână loiali și patrioți. — Delegații coreeni, cari au fost trimiși la conferința de pace dela Haga, au plecat acasă.

SOCIALE.

Mult e dulce și frumoasă limba...

Mulți cunosc, ce-i drept, o poezie, care spune, că limba noastră e cea mai dulce și frumoasă limbă, și totuși preferă a vorbi una străină. Se zice, că poporul, care și-a pierdut limba e însuși pierdut și totuși sunt bărbați, cari nu vorbesc limba românească, curat, frumos și limpede cum s'ar cuveni, și-și închipuiesc că sunt luptători naționali. Aceștia sunt cei mai nesiguri naționaliști. Ei pot lupta în politică pentru drepturile noastre. Ce folos însă că ei cultivă o limbă străină nouă, poate chiar limba dușmanului nostru? Ce folos că ei zidesc lucrând din greu, până la ameazi ceva, dacă după ameazi dăraim totul?

E un lucru, care nu ar mai trebui repetat: să cultivăm limba nu mai puțin decât sentimentele! A te arunca în vârtejul unei lupte altruiste, merită toată lauda, dar dacă îți lipsește cel mai puternic organ, prin care se afirmă neamul tău și prin care îl poți influența, povățui, — nu lupti tu izadar?

De popor nu mai vorbesc. El a păstrat neatinsă comoara lui, limba. Numai puține sunt barbarismele, cari s'au strecurat în limba lui și și acestea acolo, unde contactul cu străinii l-a silit a lua elemente străine în limbă. Poporul învață limba altuia; mai curând îl învață pe străin limba lui. Poporul e fortăreața naturală a limbei, e ultimul ei refugiu.

Nu despre popor voiu să vorbesc, ci despre clasa noastră intelectuală. Corpul ei poartă o rană mare, adâncă, care poate deveni mortală: e *plăcerea stupidă de a vorbi altă limbă, nu limba poporului*. Aiară de aceasta încă un fapt aproape tot atât de trist: *neglijarea față de limba maternă*.

Nu-i nimic mai de condamnat, decât ca un român să-ți vorbească ungurește. Luptăm aici, la periferiile românismului contra potopului, care amenință a ne înghiți, organizăm însuflețite adunări de protestare contra proiectului Apponyi, care tinde a ne nimici limba și ne agrăim — ungurește. Nu pot îndestul afurisi pe românul, care cultivând limba maghiară își neglijează limba mamei lui. Prin limba străină involuntar și modul de a gândi, de a simți, devine străin și e lucru știut, că limba e mai curând în stare de a schimba mentalitatea și firea unui om.

Mai ales prin părțile ungurene întâlnești mulți intelectuali, cari au păcatul de a vorbi și ceti ungurește. Aș putea înșira mai multe exemple, dar țin se amintesc numai un singur caz, aproape tipic în privința aceasta. Intr-o Duminecă am

mers cu un amic la sate. Am intrat la un fruntaș, un bărbat, despre care știam că a luat parte la luptele naționale.

Nimic nu m'ar fi putut surprinde mai neplăcut, decât faptul, că am auzit, într-o familie românească, vorbindu-se — ungurește.

Fruntașul nostru avea o bibliotecă bogată, care l-a costat sigur sute, chiar mii. Dar care mi-a fost desiluzia, când observ că toate cărțile, aurite, scumpe, sunt — ungurești. Ei bine: cu astfel de naționaliști nu vom învinge niciodată!

Sperăm mult, că lucrurile se vor schimba. În timpul din urmă limba noastră a recâștigat mult teren în sânul clasei noastre intelectuale. Mai e însă un lucru: nu-i de ajuns a ocoli limba străină, ci trebuie cultivat și vorbit bine, frumos pe cea maternă. În multe părți ale Ardealului se vorbește bine românește. Mai rău stăm noi, cei din părțile marginase. Limba ungurească ne strică mult. Și cum putem iubi adevărat o limbă, despre care știm că nu-i a noastră, care e pângărită de cuvinte și expresii străine, în a carei inimă intră adânc modul de gândire străin, firea străină? Limba să fie a noastră, să ne fie nu numai un mijloc de a schimba ideile ci o armă chiar, contra vrășmașului. În ea să căutăm, ce am pierdut și ce putem încă perde. Să ne fie atât de scumpă, încât să preferim succesele culturale, cari ne asigură dezvoltarea limbei, chiar celor politice! Cât timp vom avea limba noastră, nu suntem perduți, căci ea ne conservă individualitatea națională, modul nostru de cugetare, întreaga noastră viață națională, care nu pulsează mai puternic nicăieri, ca în limbă.

Deci nu-i destul să iubiți, ci să și vorbiți limba românească! Vorbiți, cetiți românește. Abonați ziare românești. Cetiți autorii din țară, revistele literare cari apar aici și în țară. Și nu fiți încăpăținați: dacă înșivă simțiți că nu știți românește de-tul de bine, nu vă sfiți a învăța românește: a vorbi frumos, bine, curat. Căci între împrejurările tot mai grele limba trebuie să ne devină un cult, a cărui neglijare e un păcat național!

Mir. R.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 25 Iulie n. 1907.

— **Moștenitorii de tron ai României în Sibiu.** Ieri Mercuri, 24 Iulie nou a sosit în Sibiu — scrie »Telegraful Român« — venind cu automobilul pela Turnu-Roșu, Moștenitorii de tron ai României, Principele Ferdinand și Principesa Maria, însoțiți de fiul lor, Principele Carol, de domnul ministru român de interne Ionel I. Brătianu, de doamna Brătianu nasc. Știrbei, d-na Greceanu, dl inginer Aurel Diaconovich și de alții.

Au sosit toți (în patru automobile) în Sibiu la orele 12 și jumătate și au descălecat la »Împăratul Romanilor«, unde imediat au luat masa. La orele 2 s'au ridicat dela masă, și Alteța Sa Regală, Principele Ferdinand, a făcut primblare, împreună cu Principele Carol, pe jos, prin oraș, iar Al. Sa Regală, Principesa Maria, însoțită de dl ministru Brătianu și dl inginer Diaconovich, cum și de doamnele Brătianu și Greceanu, a vizitat la orele 2 și jumătate catedrala noastră, apoi muzeul »Asociațiunii«. La orele 3 și jumătate au plecat toți îndărăt pela Turnu-Roșu în România, între aclamările sgomotoase ale publicului număros, care eră de față.

— **Dr. Lueger în vilegiatură.** Marele prieten al românilor primarul Vienei dr. Carol Lueger, și-a început concepul și a plecat la Brixen, unde va face o cură în sanatorul Guggenberger.

— **Hymen.** Ni-se anunță că d-soara Cornelia fiica învățătorului pensionat Stefan Gava din Moldova-nouă s'a fidațat în 8/21 Iulie a. c. cu dl Trăilă Pigli din Bărăteaz. Felicitările noastre!

— **Răutate de gazetari jidano-maghiari.** Întâmplându-se poate oarecari iregularități cu mai multe certificate de absolvență în București, gazetele maghiare sar imediat și dau zvon în țară, că la liceul din Iași »se fabrică certificatele« și că la universitatea din București s'au descoperit 400 de certificate de absolvență de liceu. Știrea care dela început ni-se părea o invenție a fantaziei ovreești, credem că nici măcar în parte să fie adevărată.

— **Împăratul Wilhelm contra luxului.** Se știe că împăratul Wilhelm II al Germaniei de repețite ori și-a arătat nemulțumirea cu luxul care domnește în armata superioară. Acum se scrie din Hannover, că împăratul a dat ofițerilor școlii de călărit de acolo ordinul, să evite orice lux.

— **Perirea unei comune românești.** În satul Vințul-de-sus din comitatul Turzei în 20 Iul. a fost un incendiu mare. Au ars nu mai puțin de cât 26 de clădiri: multe șure pline cu grâne, lucruri trebuincioase la agricultură, mașini de treerat, etc. Pagubele se urcă peste 65.000 coroane. Incendiul a putut fi numai așa suprîmat, că au venit locuitorii comunelor vecine să ajute la stingere. Numai noaptea la 10 a încetat focul. Cauza focului e neglijența.

— **Agente de emigrare.** Poliția aradană a prins mai multe scrisori de a agenților societăților, în cari aceștia seduc populația, să emigreze la America. Oficiantilor dela postă le-a bătut la ochi, că scrisorile sunt scrise de aceeași mână și sosesc în masă pe diferite adrese. Poliția fiind avizată a mers la mai mulți locuitori, cari primeau astfel de epistole, și i-au dat explicațiile necesare arătându-le că societățile numai spre a face câștig îi cheamă la America.

— **Acte perdute.** Președintele camerei Justh Gy. a pierdut în Budapesta, mergând într-o birje, mai multe acte de stat, de valoare.

— **Al optulea congres sionist se va ținea** în zilele de 14—20 August în Haga.

— **Catastrofa »Columbiei«.** Despre scufundarea corăbiei de pasageri »Columbia«, care s'a ciocnit cu vaporul »San Pedro«, se dau mai multe amănunte. Ciocnirea a fost așa de puternică și spărtura așa mare, încât cinci minute după ciocnire corabia a fost înghițită de valuri. Mulți pasageri au alergat, după ciocnire, în cămașa de noapte pe bord. Dar numai o singură barcă de salvare s'a mai putut lăsa în mare, căci corabia se scufundă repede. În momentul când valurile mării se împreunară deasupra »Columbiei«, cuvertia era încă plină de pasageri. S'au înecat 69 de persoane.

— **Curiozități tipografice.** »Cantorul Bisericesc« opul învățătorului G. Bujigan, care se tipărește la noi, să estinde pe 40 coale hârtie, mărime 56x74. Întreg opul conține 60.000 coale de hârtie, care apasă o greutate de 1500 kilograme adică 15 mm. Această hârtie ar acoperi un teritor de 238,640.000 cm. □ cari dau nu mai puțin de 23,864 m. □, adică ar acoperi 8 jughere catastrale de pământ. La această care se folosesc cu rotului pe fiecare coală tipărită 48,124 litere; conținând opul 40 coale, așadară fiecare exemplar conține 1,924,960 litere, iar 1500 exemplare (în cât se va tipări) conțin cu totul 2,886,440,000 (două miliarde optsute-optzeci și șase milioane și patru sute patruzeci mii) de litere tipărite.

La opul întreg, se învârtă mașina tipografiei de 6000 ori, fiindcă fiecare coală trebuie se treacă de patru ori prin mașină, adică de 2 ori în culoare roșie și de 2 ori în cea neagră. Un culegător e de lipsă să lucre fără întrerupere, culegând 9 ore la zi; 296 1/2 zile de lucru.

— **Bestialitate.** Băiatul de prăvălie Petru Drida, care servește la măcelarul român George Șimandan, din Arad, a siluit pe fetița acestuia din urmă. Biata fetiță, abia în etate de cinci ani, e bolnavă grav.

— **Clemenceau despre balonul cu cârmă.** Am amintit în numărul nostru de ieri, că prim-ministrul francez Clemenceau a făcut împreună cu ministrul de războiu Picquart o călătorie în aer cu balonul militar »Patrie«. Ministrul Clemenceau a zis, după terminarea călătoriei, următoarele despre balonul dirigibil: »Nici nu își

poate cineva închipui simțul de siguranță, pe care-l are omul pe cuverta unu balon.

Zic pe cuvertă, căci mă simțeam tocmai ca pe cuverta unui mare vapor transatlantic. Mecanicul făcea mișcări repezi și subite, fără ca balonul să fi mișcat măcar.

Călătoria aeriană a avut un succes foarte frumos. La plecare manevrele se executau repede, energice. Cu o înălțime mare zburam deasupra turnului Eiffel și deasupra explanadei invalizilor. Apoi pluteam deasupra palatului ministrului de războiu. După un drum frumos ne-am întors la stațiunea de baloane dela Mendon, tocmai la punctul de unde am plecat.

După părerea mea decensiunea e lucrul cel mai admirabil. Am atins pământul fără cea mai mică zguduitură. Într'adevăr nu aveam nici sentimentul, care-l ai când se oprește lift ul. Numai un neînsemnat accident ni-s'a întâmplat. S'a crepat o țevă, în care curgea apă ferbinte; dar mecanicul repară în câteva minute întreaga creșătură.

— **Crimă bestială.** Un agent voiajor din Budapesta a făcut arătare contra propriei soții, care omorându-și copilul născut în urma relației ei ilegite, l-a ținut ascuns într'un geamantan.

— **Donațiune.** On. domn Enea A. Joldea diacon-inv. cu stimata dnă a dăruit pe seama s. noastre biserici din Hălmagiu un candelabru în preț de 71 coroane. Dl Ioan Costea ospătar cu soția a dăruit o cădelniță în preț de 90 cor. și o icoană în preț de 60 cor.

Pentru aceste fapte frumoase, ce de sine se laudă, aducem și pe calea aceasta st. donatori mulțumitele noastre sincere. Hălmagiu, 20 Iulie 1907. *Ilie Sirca*, epitrop.

— **Convocare.** Onorații membrii ai despărțământului XXV M. Ludos al »Asociațiunii pentru literatură și cultura poporului român« precum și toți sprijinatorii ei sunt prin aceasta invitați la adunarea generală ordinară ce se va ține în 4 Aug. st. n. 1907 la 3 ore p. m. în comuna Iclanziel. Romul S. Orbean, director desp., dr. Ioan Oltean, secretar.

— **Concurse.** Organul oficios al diecesei noastre »Biserica și Școala« publică concurs pentru îndeplinirea următoarelor parohii vacante: Leucușești, clasa I (tractul Belințului); Monoroștia, clasa III-ea (tractul Radnei); Bucovăț, parohia a doua (tractul Timișorii); Dș-Forău (tractul Vășcăului).

— **Mulțumită publică.** Ni-se cere publicarea următoarelor: Vrednicul avocat dr. Ioan Papp din Brad fiul fer. *Paul Papp* din Beiuș, de reșchiteori și-a dovedit dragostea față de institutul și tinerimea noastră școlară. A aranjat concerte pentru ajutorarea și îmbrăcarea școlărilor silitori și buni, dar lipsiți; a contribuit la *fondul masa studenților, f. școlărilor bolnavi, f. Șaguna, f. Hodoșiu* și spre alte scopuri de binefaceri ale institutului. Când Ex. Sa I. P. S. arhiepiscop și mitropolit Ioan Meșianu a adresat călduroasa pastorală către fiii săi iubiți să-l sară într'ajutor la ridicarea Școlii noastre din Brad, — dr. I. Papp dimpreună cu credincioasa sa soție s'a înscris cu darul de 2000 cor. (două mii) dorind să dea pildă vrednică de urmat și să vadă însuși ajuns scopul mult dorit.

La finea anului școlar 1906/7 a luat parte cu mult interes la examenele publice — întocmai ca odinioară fer. dr. Iosif Hodoșiu, și convingându-se de sporiul temeinic și activitatea conștientoasă a școlărilor și corpului didactic, a premiat pe toți școlarii (34) cu calcul »foarte bun«, asemenea pe cei, cari s'au distins în ale gimnasticii și desemnului, cu cărți de școală și cetire, cu un ceasornic trezitor și parale în suma de 101 cor. 52 fil.

Aceasta a făcut o condus de simțul adevăratei iubiri față de înaintarea institutului. Imi implinesc deci datorința, când exprim sinceră mulțumită vrednicului binetăcător.

Fie ca fapta vrednică să deștepte interesul față de institutul nostru în toți frații conștii, câte greutăți întâmpină școlarii lipsiți, fie ca diligența celor premiați și a colegilor lor să crească treptat pentru a institutului dezvoltare, a neamului mărire! Brad, 7/20 Iulie, 1907. — Dr. P. Opreșă dir. gimn.

— **Aviz.** Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că mi-am îmbogățit depozitul meu de gramfoane și fonografe cu plăci pro-

curate din fabrica »Odeon«, cari conțin opere de următorii artiști români: P. Ciucurette, V. Maximilian, Elena Dragulinescu, Stefanescu Spiru Tena, artiști la Teatrul Național, I. Munteanu, artist la Teatrul Național comic; Alexandru Dumitrescu, orchestra Națională Română; muzica reg. I de geniu, București. Rugând sprijinul on. public, rămân cu stimă: *Iosif Tóth*, Szeged, Könyök utca 3.

— **Teatru electric.** Pe strada Boczkó, peșta drum de »Boul roșu« a sosit teatrul electric alui *Winkler*. Acest teatru e un cinematograf american, renovat. În tot locul a avut cel mai mare succes, la Paris în anul 1900 a fost distins cu Grand Prix. Producțiunile se fac după cel mai nou metod. În Ungaria aici se poate vedea pentru prima oară.

Tablouri liniștite, asupra ochilor au un efect plăcut.

Curentul electric e condus de mașinaria proprie cu aburi care are o putere de 20 de cai.

Reprezentății zilnice, cu cel mai mic preț de familie.

Programa pe 26 și 27 Iulie, Vineri și Sâmbătă.

1. Eroii castelului de ghiață (Spectacol de sport).
2. Dramă din vieată. 3. Subt pantof. (Humoristic).
4. Lampa vecinilor. (De răs).
5. Emulare la ascenzie. (Sport.) 6. O vorbire de apărare pătrunzătoare. (Humoristic).
7. Pantof strimț (De răs).
8. Jalazie până la nebulie. (Din vieată).
9. Tinăr ajuns pe drumuri rele. (Dramă).

Programa e foarte bogată. Chipurile sunt frumoase.

Cu toată căldura cea mare teatrul nostru e răcoros și plăcut.

Deși acuma sunt căldurile mari teatrul nostru totuși este răcoros și plăcut.

Tablouri curate fără oscilare. — Cele mai noi fotografii ale Europei.

Mașini și filme totdeauna în mare asortiment se află de vânzare la proprietarul.

Solicită cu părtinire on. public cu distinsă stimă *Winkler Lambert*, proprietar.

— **Ospătărie națională în Arad.** Recomandăm cetitorilor nostri ospătăria națională românească din Arad. În strada Boczkó, aproape de centrul orașului, ducând tramvaiul pân'acolo, dl Ignatie Pașca a zidit un frumos otel (cu 25 camere) și restaurant, care poate fi un loc de întâlnire al tuturor românilor călători. Este și o datorință a-l sprijini, fiind român, dar și de altfel otelul, mai puțin decât toate, oferă cel mai mare confort, fiind aranjat foarte modern.

— **Nu mai e păr cărunț.** »TINCTOL« (Marca 232) e idealul unui mijloc de a vopsi părul, care dă părului cărunț de pe cap și barbei peste câteva minute luciul părului tinăr și culoarea naturală avută, blondă, blondă închis, brunetă sau neagră.

»TINCTOL« este un preparat absolut nesticăcios, constă dintr'un singur lichid și folosirea e nu se poate mai simplă. Cu un piepten des înmuiat în acest lichid se piaptână părul și culoarea părului e dată, care rămâne permanent în câteva minute uscându-se pe păr.

La comanda se roagă indicarea culorii cerute. Prețul unei sticle cu descrierea folosirii în 4 limbi este 3 coroane.

Se capătă la fabricantul *Friedrich Radda*, farmacist în Pancsova, Ungaria-de-sud.

Magazină permanentă la *Jos. von Török*, farmacist în Budapesta, König utca.

— **Leuzele**, cei cari sufăr de hemoroizi (vână de aur), și de diabet, să citească cu atențiune inseratul »Zero«.

Ultime informațiuni.

Greva naționalităților.

Ziarul slovăcesc »*Narodnie Noviny*« publică un articol de fond în care recomandă greva naționalităților ca armă împotriva asupririi ungurești. Ea va fi, zice, urmare firească a maghiarizării și a prostirii pe cale oficială a naționalităților. Primul semn al grevei este emigrarea în masse a naționalităților.

După concepția ziarului slovăcesc, adunările de protestare nu mai ajung pentru a ne apăra de maghiarizare. Greva va fi de caracter politic, economic, național și cultural și va fi o luptă pe vieată și pe moarte. Primejdia ei nu poate fi înlăturată decât prin sufragiul universal, dar și acesta numai dacă va aduce roadele ei adevărate naționale, școlare și culturale.

Concert, petreceri.

Meseriașii români din Lugoj aranjază petrecere-dansantă Vineri (sfântu Ilie) în 20 Iulie, 2 Aug. 1907 în pavilionul otelului »Concordia« invită respectuos comitetul aranjator.

BIBLIOGRAFIE.

»**Cantorul bisericesc**« opul dlui G. Bujigan învățător în Deliblat (Temes m.) incurând va ieși de sub tipar. Din acest op s'au scos până acuma 18 coale de tipar. Opul atât ca cuprins, cât și ca aranjare, e neîntrecut în literatura bisericască — la noi. Abonamente se mai primesc până la finea lui August, când opul va apărea complet.

Prețul opului broșat: 8 cor.; legat în pânză — bogat aurit 10 cor.; legătură luxoasă — în piele, 14 cor.

Poșta Redacției.

Ioan Tutu, Gașa. Poesiile d-tale nici decum nu le putem publica. Nu vrem să batjocorim pe nime. Trimite-ne poezii culese din popor și nu făcute de d-ta.

Străin Goloșia, Kaped. Corespondența D-tale am predat-o dlui G. Bujigan. »Cantorul Bisericesc« va apărea în Septembrie. Fi-i cu răbdare. Cetește »Tribuna« nrul de azi.

Teodor Bulzan, Drauf, A. M. în A. Nu se pot publica.

»Un jurist«. Articolul trimis este prea personal și aceasta displace publicului.

Ioan Pădurean, Cikir, Poeziile d-tale, după cum vezi le-am publicat, dar cea dela America a fratelui d-tale e prea slabă. Să ne trimiță altele mai bune și le publicăm cu plăcere.

Pavel Puscău, Pilul-mare. Sunt adevărate cele ce spui în poezie, dar dacă am publica-o ai ajunge în temniță. Ne bucurăm de simțul național al d-tale. Culege poezii populare și ni-le trimite.

Poșta Administrației.

N. Plisca, Dezna. Am primit 4 cor. în abonament pentru D ta și P. Beldea. Opul de care faci întrebare se tipărește la noi, dar încă n'a ieșit de sub tipar.

Nicolae Trandafir, Cuptore Sekul. Noi n'avem cartea cerută.

Petru Șiclovan, Macea. Am primit 2 cor. ca abonament pe II-lea sem. 1907.

Vasile Filimonescu, Kunszöllös. Radovan n'are carte românească, numai în limba maghiară și nemțească.

G. I. Toghean, Cluj. Am primit 2 cor. ca abonament pe al II-lea sem. 1907.

Ioan Zolog, K-Szt.-Márton. Am primit 2 cor. în abonament până la 1/I 1908.

Ioan Bura, Broșteni. Am primit 2 cor. ca abonament până 1 Oct. 1907.

Iacob Țieran, O. Moldova. Noi nu cunoaștem praf pentru închegarea laptelui. Am întrebat și în droguerii, dar am primit răspuns că nu există. Antonie Craia, Rudaria. Am primit 4 cor. abonament pe 1907.

Economie.

— **Acții de vânzare.** Se află de vânzare trei acții dela institutul »Sătmăreana« și 7 dela »Someșeana«. Doritorii de ale cumpăra să se adreseze la admin. ziarului nostru.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 24 Iulie 1907

INCHEEREA la 12 ORE :		
Grâu pe Oct. 1907 (50 kg.)		11.27—11.28
Secară pe Oct. 1907		8.80—8.88
Ovăs pe Mai		8.02—8.03
Cucuruz pe Iulie 1907		6.44—6.45
INCHEEREA la 5 ORE :		
Grâu pe Octomb. 1907		10.27—10.29
Secară pe Oct. 1907		8.86—8.87
Ovăs pe Mai		8.03—8.04
Cucuruz pe Iulie 1907		6.49—6.50

Redactor responsabil *Ioan N. Iova*.

Editor-proprietar *George Nichin*.

In cancelaria avocatului Dr. George Popa din Buteni află aplicare un **candidat de avocat**

Cei ce reflectează să se adreseze direct.

Avis!

Se primește la subscribul

trei învățăcei

și anume: unul la neguțatorie, din casă bună cu pregătire de cel puțin 2 clase gimnaziale sau reale și doi la franzelerie, să fie în etate de cel puțin 14 ani.

Nicolau Moldovan,
Maroshéviz (u. p. Toplicza).

Pentru bărbați și femei

în caz de curgere acută și cronică medicamentul cel mai sigur este

capsulele Sanid

lucru adevărat deja. O cutie (100 bucăți) costă 6 cor., alăturându-se și o broșură privitoare la folosire. Cu mandat poștal.

Pentru slăbire și impotență, singurul medicament sigur sunt capsulele de putere ale lui dr TIMKÓ. O sticlă 10 cor. Trimite

Farmacia „Magyar Király“

Budapest, V., Marokkói-utca 2. Tr.

Avis.

Se atrage atențiunea acționarilor dela „SENTINELA“ să nu uite a trimite până la 1 Iuliu 1907 declarațiile de opțiune la emisiunea nouă de acții a 106 cor., având a plăti numai 36 cor. până la 1 Septembrie 1907. După 1 Iuliu 1907 se pot face subscripțiuni de acții numai cu 110 cor. de acții. La cerere se trimite prospect celor interesați.

Satul-nou, Mai 1907.

„SENTINELA“
instituit de economii și credit
ca societate pe acții.

BETIA

vindecabilă cu remediul de Frankl, contra beției. Se poate da fără știrea celui bețiv în orice băutură spirtuoasă. Nu are nici un gust, nici miros. Nu e vătămătoare sănătății.

Prețul unei doze întregi, cași care nu se poate trimite mai puțin e 5 cor. Acest medicament mare poate nicăiri comanda și avea decât dela

Frankl Antal, farmacist.

Szeged, Felsőváros 20.

— Se trimite pe lângă discreție —

Cântarea înaltă sufletul!

GEORGE DIMA: Cele mai frumoase compozițiuni de caracter bisericesc și lumesc pentru cântare și pian, coruri mixte și de bărbați etc. ale acestui măestru al muzicii au apărut la H. Z E I D N E R în Brașov. Catalog gratuit!

În aceeași librărie este un sortiment bogat în cărți literare românești, de utensilii pentru scris și desen, deposit de hârtie, și despre aceste se află catalog, care se trimite gratuit.

Anunț.

Am lipsă de un învățăcel, care să aibă cel puțin etatea de 14 ani, să fie de naștere român și să știe vorbi, ceti și șerie românește și ungurește.

Vasiliie Ciorogariu,
comerciant,
Român-Péeska

**Veritabila alifie de plante
pentru rane!**

Cea mai bună pentru orice rane cât de vechi, umflături, reumă și alte atacuri. Prin efectul alinător ce-l are iutrece ori care alta preparație.

Prin încercarea de mai mulți ani este recunoscută de es c e l e n t ă și mulți oameni sunt recunoscători acestei alifii de plante, recăpătându-și sănătatea.

În ori și care casă este indispensabilă ca doftorie de casă.

Singura provăzută cu marca »Mântuitorul«, este veritabilă.

Se poate căpăta în farmacia la „Mântuitorul“, a lui

Lukács Ferencz

in MAKÓ.

Prețul unui borcan 1 cor. 50 fil. La comanda de 3 borcane, câte 1 borcan costă 1 Cor. 35 fil.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TARSA

:: FABRICĂ DE CEASORNICE DE TURN ::

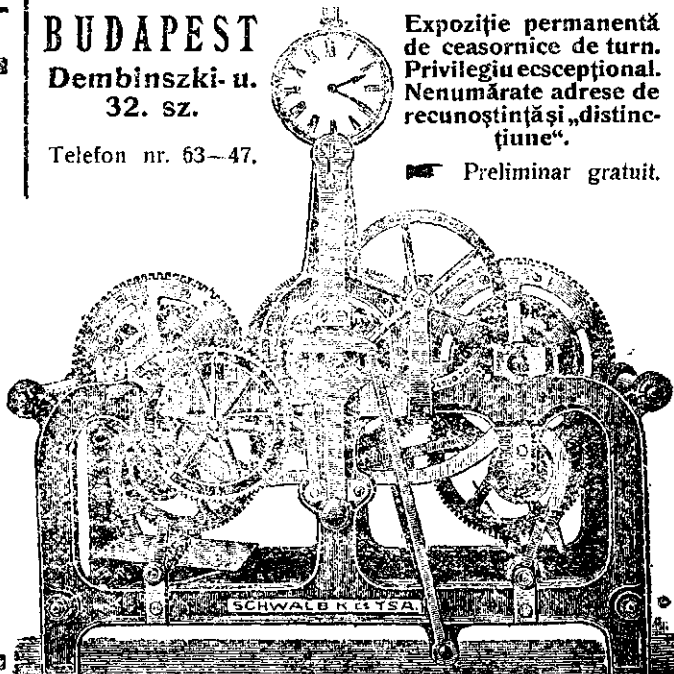
BUDAPEST

Dembinszki- u.
32. sz.

Telefon nr. 63-47.

Expoziție permanentă de ceasornice de turn. Privilegiu ecseptional. Nenumărate adrese de recunoștință și „distingțiune“.

Preliminar gratuit.

GEORG KAPPER
măestru de sculptură în piatră.
Temesvár-Fabrik, Andrássy-ut 16 și Verecz, colț cu strada Rudsziz și Rathhaus.

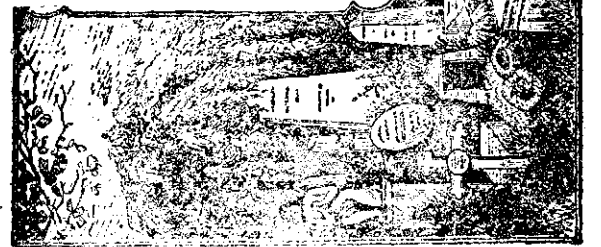
și recomandă
magazinul de plăci de marmoră pentru mobile tot asemenea de

Monumente

atestat propriu
Având un magazin bogat, livrez mai ieftin ca ori ce concurență.

Recomandându-mă on. public, cu stimă
Georg Kapper

măestru de sculptură în piatră

La Administrația noastră se află următoarele cărți de vânzare:

„La Roma“ de Russu Șirianu Cor. 2.—	plus 10 fil. portă
„Povestiri și schițe“ de S. Secula 1.—	5 „ „
„Nuvele“ de Emil Zola Cor. 0.40	5 „ „
„Școlarul declamator“	0.50 „ „
„Stropi de rouă“	1.— „ 10 „
„Aur“ Const. Hodoș	1.50 „ 10 „
„Telograma“ farză în 8 acte	0.30 „ 3 „
„Amicul Poporului“ T. Vuculescu	1.— „ 10 „

Cel ce dorește a avea

RACHIE

ieftină,

FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul

Radovan Popovits, în Ujvidék,

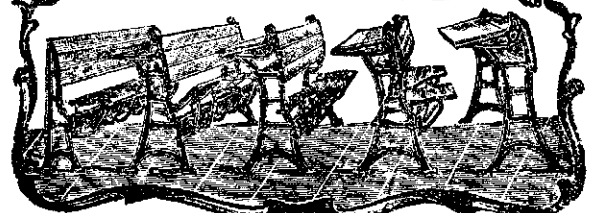
CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate răchiurile și cum manipulara vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vând materialul necesar cu praf cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

Bancă de școală

Mobile de școală

Mobilă modernă de biurouri și fabricare de instrumente gimnastice.

Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

Filială în T.-Recaș. Filială în Buziaș.

Expositură în Toracul-mic.

„TIMIȘIANA“

instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.500.000.
Capital de fond Cor. 600.000. Fond de rezervă Cor. 200.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă
deponenților 4½ 0/0, după depuneri peste
20000 cor. cu abdicere de 90 zile 50/0 in-
terese netto. Darea de venit după capita-
lele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plă-
tesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face
pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 60/0—80/0 interese.

Tot asemenea, acordă credite ipotecare
precum și amortizaționale în modul cel
mai culant.

Direcțiunea institutului.

GORNEL N. DEMETER :: :: farmacist în Szászváros.

PREPARATE MEDICINALE.

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cel mai renumiți profesori și medici și sunt
recunoscute de cele mai bune!

Dolicin contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofticeii, tusei mă-
gărești, catharului, astmei, greutății de respirat, lungoarei
și tusei seci. La copii și copile contra tusei măgărești are efect admi-
rabil. „Dolicin“-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul,
iar flegma o dizoluează și astfel mai ușor să și rupe. Ferbințelile și
asudatul de noapte înceată; mărește greutatea corpului și deci con-
tribue mult la însănătoșire. Prețul 1'20 și 2 cor.

Prav contra durerii de cap. Foarte bun și în cazuri de influență.
Prețul 1 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatizmu-
lui, răcelilor de cap, dinți și nervi, precum și
scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1'20 și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit,
mistuirea rea, catharul și aprinderea de stomach, greața
și vomarea, zgârciurile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la cu-
rățirea sângelui. Prețul 1'20 și 2 cor.

Laxon. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpi-
tarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă
de închiderea scaunului, numai decât să comande „Laxon“ purgativ. 1 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc excelent pentru curățirea sângelui la sifilis,
morburile tinerețelor, precum la răgușala sifilitică,
durere de oase, excese și bube-zgrăbunțe pe față nas sau pe ori-care
parte a corpului, — ba chiar și la ranele sifilitice. O sticlă 2 cor.

Esența contra bătăturilor (ochi) contra opăritului la
de găină), 80 fileri. — **Prav** copii, 60 fileri. — **Prav** contra
asudatului la mâni și pi-
cioare, 60 fil. — **Unsoare** contra râielor. Cu efect sigur și
rapid, 1'20 cor.

Picuri pentru ochi. Are efect sigur în privința conservării și vederii ai ochi-
lor. Aceasta întărește ochii slăbiți, delătorează roșiala,
și celor slabi de vederi le întărește vederea. Prețul 70 fil.

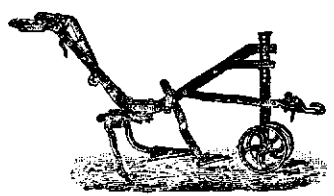
Demibrom, contra insomniei (la ametele de cap) și neli-
niște nervoasă. 2'60 cor.

Unsoare de casă. Mijloc probat în contra tuturor ranelor, pecum sunt
bube, umflături, pecingini și alte rane, 1 cor.

Liq. de fer. La copii și la mari contra anemiei, slabi de sânge, slabi în corp
— și rămași în desvoltare. Contra palidității la față. 2 cor.

Pentru insecte. Pravuri pentru **purci** și alte insecte, 20, 40
fil. — Pentru **stelnițe** 40, 80 fil. — Contra
molilor, 1 pachet 40 fil. — Hârtie de **muște**, 10 fil.

Syrup de zmeura. Un coli portal de 5 Kgr. 6 cor. 50 fileri.

Pressa de vin patent conti- nuativă a lui NEUKOMM

„Archimed“ pentru mână și de
mănat cu mașina, profitul mustului e de
80—90 0/0, Aparat de pasteurizat, Aparat
patentat de cognac al lui Neukomm, Cal-

dare de vinars Neukomm pentru comină (Trestler), drojdii, prune și
alte peame, Pompe de vin portative pentru un con-
duct (mat) de 1½ zol Cor. 120.—

Nou! Tăietor de butuci de viță indispensabil **Nou!**
la tăiatul viței, Aparat patentat al lui Neukomm pen-
tru mobilitatea viței aratru pentru vie, **Pumpe de**
fântâni, Moară de struguri, Mașină de cules boabele
de struguri, **Sondă pentru fântâni artezice**, Apă
sănătoasă de beut și apă bună pentru folosire din
isvoare adânci, prin sondă precum și cognac bun vechi
reco- **Nal. Neukomm's Söhne** — fabrică de mașine și aramur —
mandă în VERSEZ (Ungaria de Sud).

— Struguri de mașă și ottoi de vie (Schmittreben) de 120 de specii mobile sunt în
fiecare toamnă de vânzare. — **CEREȚI LISTA DE PREȚURI.**

Distins cu medalia de aur la expoziția universală din
— — Timișoara în anul 1907. — —

Cel mai mare atelier de corsete al industriei
casnice din Ungaria de sud.

LAMPÉL REGIN

Temesvár-belváros Zápolya-utca 1.

Filiala: Szatmár-németi.

Depozite de modele pentru comandă: Nagy-Bees-
kerek, Zilah, Gyulafehérvár, Lajos, Nagybánya,
— — Petrozsény. — —

Recomand corsetele mele după măsură, lucrate
după industria de casă în atelierul meu fason și
esecutarea cea mai modernă, precum și dreptițoare corsete și
bandage de pânze tot așa și corsete pentru fâșii neproporțio-
nate lucrate, după precierile igienice. Se efectuează preparaturi,
— — curățituri și transformări. — —

BRAUN ANTAL

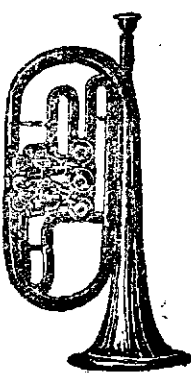
cel dintâi pregătitor de instrumente din Ungaria sudică.

Temesvár (Belváros), Jenőherczeg-u. 14, (casa propr).

Furnisorul alianței trenurilor de stat. Furnisorul
număratelor orchestre particulare, a pompieri-
lor, de teatru, școlilor de oraș, precum și a mai
multor instituții școlare.

Mare asortiment de vioare, harmonici, de
cimbale, construcția cea mai bună toate pre-
gătite în atelierul meu, precum și instrumen-
tele recunoscute bune de aramă, lemn și alână.
Magazin de tot felul de vioare originale ita-
liene, franceze, maghiare, germane și violon-
cele. Tot felul de opuri muzicale.

Reparaturi se efectuează grabnic și punctual.
Instrumente vechi cumpăr sau schimb
cu altele. Tot felul de instrumente pentru
organizații de orchestră. Prețurile cele mai
moderate. — Catalog ilustrat se trimite
gratuit și nefranctat.

In atențiunea oamenilor străduitori!

Firma T. Sziucs és társa Nagyváradon, Füzesi-fatelep 3. sz. a.,

recomandă mașinăriile de mână în formă nouă și practice
pentru fabricarea olanelor de cement pentru acoperișe de
casă se pot fabrica cu acesată mașină din amestec de cement
și nisip, țigle solide pentru acoperișe, prin cari în ținuturi nă-
sipoase sau de pe lângă riuri năsipoase, cu un capital mic se
poate asigura un venit mare. Pentru fabricare în stil mai
mare, cu plăcere ne ducem ca tovarăși cu mașinile noastre.

Arhitecții și domeniile și-le pot face în propria lor regie, fiindcă
amșinile sunt portative și se pot instala ori unde.

Rugăm interesul publicului! și să binevoiască a eere
informații personal sau în scris, dela firma de sus, unde se poate
vedea modul de fabricare, țiglele gata și cum se construiește din
ele coperișul.

La comandă ne rugăm să Vă provocați la acest ziar.